

ЗУБЕЦЬ МИХАЙЛО ВАСИЛЬОВИЧ **(07.04.1938 – 07.01.2014)**

7 січня 2014 року, на 76 році пішов з життя Михайло Васильович Зубець – Герой України, відомий учений-селекціонер, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік і почесний президент Національної академії аграрних наук України, Заслужений діяч науки і техніки України, член президії Українського товариства генетиків і селекціонерів імені М. І. Вавилова, двічі лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, видатний організатор української аграрної науки, відомий державний діяч, народний депутат Верховної ради України IV–VI скликань, колишній віце-прем'єр-міністр України (1996–1997 роки).

Михайло Васильович Зубець народився 7 квітня 1938 року в с. Нова Басань Бровницького району Чернігівської об-

ласті у селянській родині. У 1962 році закінчив Українську сільськогосподарську академію (нині Національний університет біоресурсів і природокористування України) і всю подальшу діяльність присвятив справі селекційно-генетичного вдосконалення сільськогосподарських тварин.

Наукова діяльність М. В. Зубця тісно була пов'язана з Інститутом розведення і генетики тварин НААН, який він очолював впродовж 1992–1996 років. Михайло Васильович розвинув теоретичні і практичні питання породотворного процесу у молочному та м'ясному скотарстві, зокрема висунув нову гіпотезу генезису порід, заклав підвалини системної теорії породи. Став визнаним лідером комплексу наукових досліджень з проблем селекції, генетики та біотехнології у тваринництві. Михайло Васильович Зубець – співавтор української, волинської, поліської та південної м'ясних порід, українських червоно-рябої, чорно-рябої та червоної молочних порід великої рогатої худоби.

Під його керівництвом започатковано новий напрям досліджень з проблем сучасної біотехнології, організовано програму “Сільськогосподарська біотехнологія”, введено сучасні методи молекулярної генетики. Розроблено Закон України “Про племінну справу у тваринництві”.

Михайло Васильович запропонував оригінальні авторські моделі і схеми організації селекційно-племінної роботи, активно сприяв на розгортання фундаментальних біотехнологічних робіт у тваринництві. За його безпосередньої участі розроблені і впроваджені у виробництво численні селекційні програми розвитку порід і типів тварин, технологічні проекти, інструкції, положення, ДСТУ, патенти.

Багаторічну творчу працю вченого відзначено урядовими нагородами. Михайло Васильович є лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки

(1993, 1999), лауреатом премії Української академії аграрних наук “За видатні досягнення в аграрній науці” (1995) та премії ім. В. Я. Юр’єва НАНУ (1997). У 1996 р. М. В. Зубцю присвоєно почесне звання “Заслужений діяч науки і техніки України”, 2009 – звання Героя України. Він також нагороджений орденами “Знак Пошани” (1971, 1976), князя Ярослава Мудрого V ступеня (1998).

Ученим опубліковано понад 650 наукових праць, у тому числі 139 монографій, підручників, книг, брошур та програм із питань селекції і генетики тварин, які захищено 26 авторськими свідоцтвами, патентами та винаходами, які знайшли широке впровадження у виробництві.

Під керівництвом Михайла Васильовича 19 науковців стали кандидатами, а 6 – докторами наук. Професор М.В. Зубець був членом спеціалізованої вченої ради Д 27.355.01 Інституту розведення і генетики тварин НААН із захисту докторських і кандидатських дисертацій із селекції та генетики тварин, членом Президії науково-експертної ради Мінагрополітики України, головним редактором науково-теоретичних журналів “Вісник аграрної науки”, “Біологія тварин”, “Тваринництво України”, членом редколегій збірників “Розведення і генетика тварин”, “Молочне і м’ясне скотарство”. Михайло Васильович був активним членом Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова, членом редколегії журналу “Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів”, неодноразово обирався членом Ради і Президії УТГіС.

У 1993 році М. В. Зубця було обрано академіком Академії аграрних наук Республіки Білорусь, а у 1997 році – академіком Російської академії сільськогосподарських наук, у 2010 році – Президентом Союзу європейських академій прикладних наук у галузі сільського господарства, продовольства та природних ресурсів.

Михайло Васильович – відомий громадський і державний діяч. Так, з 1992 року він є членом колегії з питань економічної політики Верховної Ради України, а у 1996–1997 роках – голова Аграрної партії України. У 1997 році його призначено членом Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки, а також Державної комісії з проведення в Україні адміністративної реформи, у 1997–1999 роках – член Комісії з питань аграрної та земельної реформи при Президентові України. З листопада 1998 року – член президії ВАК України, а з грудня 1998 року – член президії НАН України. Протягом 1998–2000 років – позаштатний радник Президента України. У 1999–2001 роках – член Комісії з питань аграрної політики при Президентові України. У 1999–2000 роках – член Ради з питань інтелектуальної власності й трансферу технологій. З березня 2000 року – член Ради з питань науки та науково-технічної політики при Президентові України, із серпня 2001 року – член Комісії з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів. У 2002 році його обрано депутатом Верховної Ради України. Із травня 2003 року М. В. Зубець – член Національної ради зі сталого розвитку України, а з червня – член урядового комітету з реформування аграрного сектору.

Світла пам’ять про Михайла Васильовича Зубця – Вченого, Організатора науки, Педагога, порядну, високошановану та інтелігентну Людину, істинного і відданого Патріота України – назавжди збережеться у серцях його друзів, колег і учнів.

Президія Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова

Редакційна колегія і редакційна рада журналу «Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів»

Колектив Інституту розведення і генетики тварин НААН України